

„Główne kierunki rozwoju Sił Zbrojnych RP wobec nowych uwarunkowań bezpieczeństwa międzynarodowego”.

**Wystąpienie wicepremiera, ministra obrony narodowej Tomasza Siemoniaka
z okazji 60-lecia Zgromadzenia Parlamentarnego NATO.**

Warszawa, 22.09.2015 r.

Szanowni Państwo!

Kryzys rosyjsko-ukraiński trwale zmienił środowisko bezpieczeństwa europejskiego. Pokazał, że tradycyjne zagrożenia, w tym konflikt zbrojny o dużej intensywności, pozostają realnym i długofalowym wyzwaniem nie tylko dla państw Europy Środkowej i Wschodniej, ale też dla całej post-zimnowojennej architektury bezpieczeństwa w Europie.

Dla Polski nie było to zaskoczeniem. Od zakończenia Zimnej Wojny nasza ocena sytuacji bezpieczeństwa w Europie była pozbawiona iluzji o braku zagrożeń o charakterze militarnym. Wydarzenia na Ukrainie jedynie wyostrzyły naszą percepcję zagrożeń. Potwierdziły nieprzewidywalność rosyjskiej polityki, nakierowanej na odzyskanie statusu mocarstwa i realizacji arbitralnie zdefiniowanych celów politycznych, w tym z użyciem środków wojskowych. Pokazały także w jaskrawy sposób nową, hybrydową twarz nowoczesnego konfliktu.

Te aspekty uwzględnia polska Strategia Bezpieczeństwa Narodowego, finalna faza prac nad którą zbiegła się z wybuchem kryzysu ukraińskiego (przyjęta w listopadzie 2014 r.). Kładzie ona większy nacisk na kwestie związane z tradycyjnymi zagrożeniami i wyzwaniami. Wskazuje, że agresywne działania Rosji negatywnie wpływają na bezpieczeństwo, a w pobliżu granic Polski istnieje ryzyko konfliktów o charakterze lokalnym i regionalnym, które pośrednio lub bezpośrednio mogą wpływać na bezpieczeństwo Polski.

Dlatego też uważamy, że stabilność może być zapewniona i wzmocniona przez determinację we wzmacnianiu kluczowych organizacji bezpieczeństwa (NATO, UE, OBWE) oraz solidarność jej członków. Częścią całościowej odpowiedzi musi też być oczywiście konsekwentny rozwój niezbędnych zdolności obronnych, wsparty wolą i determinacją polityczną oraz odpowiednimi zasobami obronnymi.

Szanowni Państwo!

Kryzys ukraiński nie spowodował dramatycznych zmian głównych kierunków rozwoju naszych sił zbrojnych. Zachowany został, nadany jeszcze przed kryzysem, priorytet związany z ich przygotowaniem do obrony terytorialnej i kolektywnej. Doświadczenia z kryzysu ukraińskiego potwierdziły obrany wcześniej kierunek działań. Uwypukliły także, że w planowaniu operacyjnym i obronnym należy uwzględniać możliwość użycia przez przeciwnika nowych technik i taktyk, zwłaszcza określanych mianem działań hybrydowych.

Zasadnicze założenia rozwoju SZ RP na kolejną dekadę (zawarte w „Głównych kierunkach rozwoju SZ RP oraz ich przygotowań do obrony państwa na lata 2017-2026”, określonych postanowieniem Prezydenta RP z 3 sierpnia 2015 r.) dotyczą: wzmocnienia zdolności przeciwwaskoczeniowych i odstraszenia militarnego; rozwoju systemu strategicznej odporności kraju na agresję, w szczególności na działania hybrydowe oraz agresję poniżej progu wojny; zwiększania bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni oraz pomocy władzom państwowym w reagowaniu na zagrożenie kryzysowe.

Za priorytet w rozwoju technicznym SZ RP na kolejną dekadę uznaliśmy szerokie z informatyzowanie SZ RP poprzez rozwój środków cyberobrony, rozwój bezałogowych systemów walki i wsparcia oraz inwestowanie w broń precyzyjnego rażenia, w tym wykorzystującą technologie satelitarne.

Jednocześnie zamierzamy oczywiście kontynuować przedsięwzięcia zainicjowane już wcześniej obejmujące rozwój obrony powietrznej, w tym przeciwrakietowej, rozwój systemów informacyjnych, a także zwiększanie mobilności wojsk lądowych, zwłaszcza w oparciu o śmigłowce.

W odniesieniu do działań w obszarze organizacji SZ RP stawiamy na wzmocnienie zdolności obronnych północno-wschodniej części Polski, doskonalenie systemu przygotowania rezerw mobilizacyjnych oraz zreformowanie Narodowych Sił Rezerwowych.

W kontekście kryzysu ukraińskiego dokonaliśmy także przeglądu 14 głównych programów modernizacyjnych SZ RP. Przegląd ten potwierdził, że nasze zasadnicze priorytety, nadane rozwojowi obrony powietrznej mobilności wojsk oraz zdolności rozpoznania zostały właściwie określone. Podjęliśmy równocześnie decyzje o przyspieszeniu realizacji lub dostosowaniu wymagań operacyjnych w odniesieniu do części programów:

- system obrony przeciwrakietowej średniego zasięgu (program Wisła): pozyskanie zestawów odbędzie w trybie umowy międzyrządowej z USA (G2G),
- śmigłowce wielozadaniowe: finalizowany jest przetarg na dostawę śmigłowców wielozadaniowych,
- śmigłowce uderzeniowe oraz zdolności rozpoznania, w tym zwłaszcza bezpilotowe: przyspieszono terminy pozyskania nowego sprzętu,
- zwalczanie zagrożeń na morzu: dostosowano wymagania operacyjne (np. w odniesieniu do okrętów podwodnych),
- zdolności pancerne: zwiększono ilość zamawianych pocisków przeciwpancernych SPIKE.

Dodatkowo, w ramach procesu modernizacji realizowanego poza głównymi programami operacyjnymi zawarliśmy kontrakt na dostawę pocisków manewrujących AGM-158 JASSM do samolotów F-16 i kontynuowane są negocjacje dot. zakupu tych pocisków o zwiększonym zasięgu. Rozpoczęto także pozyskiwanie czołgów Leopard 2A4 i 2A5 (łącznie 119 szt.).

Szanowni Państwo!

W naszych działaniach uwzględniamy zaangażowanie Polski we współpracę wojskową w ramach NATO.

W kontekście dostosowania Struktury Sił NATO, wspólnie z naszymi partnerami z Danii i Niemiec, podjęliśmy decyzję o wzmocnieniu Dowództwa Wielonarodowego Korpusu Północ-Wschód

w Szczecinie. Wiąże się to głównie z podniesieniem jego gotowości bojowej oraz znaczącym zwiększeniem jego obsady etatowej. Korpus został jednocześnie zgłoszony jako dowództwo Sił Bardzo Wysokiej Gotowości (VJTF) oraz Jednostek Integracyjnych NATO (NFIUs) w regionie północno-wschodnim.

Zasadniczo zwiększyliśmy także liczbę ćwiczeń z wojskami (Livex), w tym zwłaszcza opartych o scenariusz z Art. 5. W sporej części z nich brać będą udział nasi sojusznicy (w tym USA, Wielka Brytania, Niemcy, Kanada, Francja). Sporą część naszych ćwiczeń narodowych włączyliśmy także do programu szkoleń i ćwiczeń NATO.

Kontynuujemy nasze zaangażowanie w sojuszniczą inicjatywę Smart Defence, uruchomiliśmy projekt dot. powołania, na bazie Centrum Operacji Morskich w Gdyni, polskiego dowództwa morskiego (POLMARFOR), które wspierać będzie dowództwa NATO w operacjach morskich na Bałtyku.

W ramach rozbudowy zdolności w cyberprzestrzeni powołaliśmy Centrum Operacji Cybernetycznych. Tworzymy także kolejne, po Żandarmerii Wojskowej, tym razem wspólnie ze Słowacją, Centrum Eksperckie NATO ds. Kontrywiadu (Counter Intelligence Centre of Excellence).

Rozpoczęliśmy negocjacje z USA w sprawie realizacji Inicjatywy Wsparcia Europy (European Reassurance Initiative, ERI) oraz ulokowania składów amerykańskiego sprzętu wojskowego w Polsce;

Przystąpiliśmy w 2014 r. do sojuszniczego programu Obserwacji Obiektów Naziemnych z Powietrza (Alliance Ground Surveillance, AGS). Rozważamy przystąpienie do programu pozyskania samolotów typu MRTT (Multi-Role Tanker Transport) pod egidą EDA, którego celem jest pozyskanie zdolności w zakresie tankowania powietrznego, strategicznego transportu powietrznego i ewakuacji medycznej.

Szanowni Państwo!

Na szczycie w Walii sojusznicy podjęli zobowiązanie na rzecz wydatków obronnych (Defence Investment Pledge, DIP). W tym kontekście w lipcu 2015 r. nasz parlament przyjął nowelizację ustawy z 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu SZ RP. Zgodnie z nowelizacją, począwszy od 2016 r. wydatki obronne stanowiąc będą nie mniej niż 2% PKB roku poprzedniego, a wydatki modernizacyjne – nie mniej niż 20% wydatków obronnych. Równocześnie wskazano, że nie mniej niż 20% wydatków modernizacyjnych przeznaczonych zostanie na rozwój systemu obrony powietrznej i przeciwrakietowej.

Decyzje szczytu w Newport, w tym zwłaszcza przyjęcie planu działań na rzecz gotowości Sojuszu (RAP), obejmującego środki wsparcia wschodnich sojuszników i adaptacji NATO, mają podstawowe znaczenie dla zwiększenia gotowości Sojuszu w kontekście nowej sytuacji bezpieczeństwa.

Kluczowe znaczenie ma pełne wdrożenie tych decyzji, zwłaszcza dotyczących: ciągłej rotacyjnej obecności sił sojuszniczych w regionie na potrzeby szkoleń i ćwiczeń jako manifestacji sojuszniczej solidarności; wzmocnienia Sił Odpowiedzi NATO (NRF), w tym utworzenia tzw. Szpicy (VJTF); utworzenia jednostek integracyjnych NATO (NFIUs) na potrzeby wsparcia szkoleń i ćwiczeń oraz zabezpieczenia działań VJTF; wzmocnienia Dowództwa WKP-W w Szczecinie; zwiększenia obecności sił morskich NATO na Bałtyku; wzmocnienia i rozbudowy infrastruktury obronnej na wschodniej flance; wzmocnienia planowania wyprzedzającego NATO.

Aktywnie uczestniczymy w dyskusjach koncepcyjnych i praktycznej implementacji tych działań, m.in. poprzez:

- udział w dodatkowych rotacjach i wydzielenie bazy lotniczej (Malbork) na potrzeby wzmocnienia misji Air Policing w państwach bałtyckich,
- wydzielenie wkładu (m.in. batalion pancerny) do kolejnych rotacji VJTF oraz goszczenie ćwiczenia VJTF pk. Noble Jump 15,
- wzmocnienie WKP-W w Szczecinie,
- podjęcie się roli państwa ramowego VJTF w 2020 r.,
- ustanowienie NFIU w Polsce (Bydgoszcz) i wydzielenie personelu do tego typu jednostek tworzonych przez inne państwa.

Mając na uwadze nieprzewidywalność środowiska bezpieczeństwa na wschodzie i południu Europy uważamy, że Sojusz potrzebuje dalszych przedsięwzięć związanych ze wzmocnieniem gotowości do działań. W kontekście przygotowań do szczytu w Warszawie przedłożyliśmy swoje propozycje w tym zakresie (Warszawska Inicjatywa Adaptacji Strategicznej). Kładą one nacisk na:

- systematyczne podejście do assurance measures (np. wzmocnienie funkcji odstraszenia, plan rotacji sił),
- dalsze wzmocnienie NRF,
- rozbudowę sojuszniczej infrastruktury obronnej na wschodniej flance,
- wzmocnienie struktury dowodzenia i struktury sił Sojuszu,
- zdolności na potrzeby wymagających operacji.

Liczymy, że szczyt w Warszawie przyniesie pakiet wiarygodnych i konkretnych decyzji promujących rozwój zdolności obronnych NATO, wzmacniających bezpieczeństwo jego wschodniej flanki, ale też zwiększających możliwości reakcji Sojuszu na wyzwania i zagrożenia na wszystkich strategicznych kierunkach.